

HOMILIE TWEEDE ZONDAG DOOR HET JAAR B 2012

Wie een korte enquête op de Vlodropse markt zou houden over geloof en kerk zou waarschijnlijk tot een niet zo opbeurende conclusie komen. Volgens de opvatting van velen bestaat er geen persoonlijke God en de kerk heeft ook haar langste tijd gehad. Zo was het precies ook in de dagen van de jonge Samuel en de priester Eli. Van de jonge Samuel wordt verteld, dat hij de Heer nog niet kende. Samuel is dus als een van de jongeren van onze dagen. Het geloof is hen nauwelijks bekend. Op openbaringen van de kant van God staat hij dus ook niet te wachten. Maar toch uitgerekend met die bijdetijdse jongeling gebeurt iets bijzonders. De kleine Samuel hoort dat iemand hem roept. Het komt niet bij hem op dat het God is, want Samuel kende de Heer nog niet en wat je niet kent, dat neem je ook niet waar! Het is je onbekend. Door een ander ben je tijdens een boswandeling de eerste keer opmerkelijk gemaakt voor de koekoek. Daarna luister je oplettend of hij weer is: die koekoek, of die leeuwerik of de nachtegaal. Ademloos luisteren.

Het verhaal van de eerste lezing speelt zich af in het Joodse heiligdom van Silo. Het Joodse Volk gaat het voor de wind en daarom hebben ze aan God geen behoefte meer. "Waarom zou je nog naar zo'n heiligdom gaan?" is de gangbare opvatting. Devotie is er alleen nog bij de oude generatie. Maar ook van binnenuit lijkt het joodse geloof vermolmd. De twee zonen van Eli hebben geen eerbied voor de Allerhoogste. Ze drijven er een handeltje mee en bedrijven vele vormen van misbruik. Wanneer gelovigen met hun offers komen, dan romen ze collecte voor zichzelf af. Het lijkt op een kerk in haar nadagen. Lege kerken, geen opvolgers. De priester Eli is moe en teleurgesteld. Hoeveel moeite hij zich ook getroost, maar de mensen hebben geen behoefte aan de heilige God. Ze rennen mee met de waan van de dag. Ze laten zich imponeren door nieuwe vormen van geloof, sterrenwichelaars en andere obscure praktijken. Maar voor God, die toch de Schepper van hemel en aarde is, die ook hen geschapen heeft, voor Hem hebben ze hun harten afgesloten. Eli kan er niets aan veranderen. Zijn enige vreugde is Samuel, de jongen die tegen alle verwachting in, op een of andere manier van de tempel houdt en van het Joodse geloof houdt. Voor die kleine jongen blijft het geloof wonderbaarlijk levend, want God is voor hem de Levende. Onverklaarbaar maar waar.

En dan op een nacht hoort Samuel zijn naam roepen. Gehoorzaam loopt hij naar Eli toe. 'Hier ben ik, zeg het maar!' Eli wordt wakker. Dat moet een vergissing zijn. "Ga maar weer slapen. Je moet gedroomd hebben." Maar de stem weerklinkt opnieuw. En Eli krijgt de ingeving: "Zou het dan toch een visioen zijn, een goddelijk woord?" Toch nog? Misschien toch weer een goddelijk woord?" En hij geeft de jongen de opmerkelijke raad: 'Als je nog eens de stem zoudt horen roepen, moet je zeggen: Spreek maar ik luister.' Het is een ontroerend verhaal. Een verhaal dat vertrouwen wekt voor ons, nu geloof en Kerk in een soortgelijke situatie lijken te verkeren. Want het verhaal van Samuel en Eli gaat over God die zich het lot van zijn Volk en van Zijn Kerk blijft aantrekken en die hoop wekt in het teleurgestelde hart van Eli en van zovelen in onze dagen.

Bijzonder is, dat de jonge Samuel de stem van God hoort, maar hij kan hem niet onderscheiden van de stem van Eli. Die stem is dus heel gewoon. Geen donderstem, geen schreeuw. De stem van God klinkt dus als zeer vertrouwd. Zo gewoon, dat hij niet van andere stemmen onderscheiden wordt. Je komt er pas achter als je zegt: 'Spreek, Heer, uw dienaar luistert.' Dat is een mystiek woord. Het is niet zomaar een gezegde. Het is een levenshouding. De houding van je openen voor wat de ander je openbaart. Het is het gelovige hart, het liefdevolle hart, want alleen zo'n hart luistert en verstaat.

Als de kleine Samuel opnieuw zijn naam hoort, zegt hij: 'Spreek Heer, uw dienaar luistert.' En daarmee is het verhaal onverwacht uit! En dat is ook de

boodschap: Wees ontvankelijk voor Gods stem, want Hij spreekt tot jou, heel gewoon en heel vertrouwd.

God gaat ons verstand en onze taal te boven. God is er om te zoeken, te vermoeden. God is er om je aan Hem toe te vertrouwen. Hij is er als de laatste reden van onze verwondering en onze eerbied.

De stem van God klinkt ook nu met die een natuurlijke vertrouwdheid dat ze niet van anderen te onderscheiden valt. Die stem die ons daarom een vertrouwd gevoel geeft. Wees gerust. Ook nu. In moeilijke tijden. Amen.